

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2308

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de Ministers van Financiën en van Veiligheid en Justitie over *OneCoin* en *OneLife* (ingezonden 16 juni 2017).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 6 juli 2017).

Vraag 1

Bent u bekend met OneLife?¹

Antwoord 1

Ik heb kennis genomen van de inhoud van de website van OneLife.

Vraag 2 en 3

Wat is OneLife en hoe werkt het?

Op welke manier zijn OneLife en OneCoin met elkaar verbonden?

Antwoord 2 en 3

Volgens de websites van OneLife en OneCoin² is OneLife een netwerkorganisatie achter OneCoin. Men moet lid worden van OneLife en zogenaamde opleidingspakketten kopen alvorens men de mogelijkheid krijgt om aan OneCoin te komen. Bij het kopen van een opleidingspakket krijgt men volgens de website zogenaamde *tokens*, die dan weer ingezet kunnen worden om OneCoin te genereren (ook wel *minen* genoemd). De aanschafprijzen van de opleidingspakketten die door OneLife worden aangeboden, rangeren volgens de website tussen de € 110,- en € 27.500,-.

OneLife zegt een *Multi-Level Marketing*-systeem te zijn, met als doel een netwerk te creëren waarbinnen OneCoin verhandeld kan worden. OneLife hanteert naar eigen zeggen een bonussysteem in het geval een deelnemer een nieuw lid werft, c.q. wanneer een deelnemer een opleidingspakket verkoopt. Diegene die het nieuwe lid werft zou een percentage van de inleg van het nieuwe lid ontvangen.

Het is op dit moment niet mogelijk om direct OneCoin aan te schaffen of om de waarde in euro's vast te stellen. Hierin verschilt OneCoin van bijvoorbeeld *Bitcoin*, *Ethereum* en *Litecoin*. OneCoin is op dit moment alleen verhandelbaar tussen leden van OneLife, aldus de websites van OneLife en OneCoin, en het platform waarop OneCoin omgewisseld kan worden in reguliere valuta

¹ <https://www.onelife.eu/en/>

² <https://www.onecoin.eu/en/>

(als euro's) is op het moment van dit schrijven niet beschikbaar.³ Tevens is niet duidelijk of de blockchain achter OneCoin daadwerkelijk bestaat, aangezien het bronbestand van de blockchain achter OneCoin niet openbaar is, zoals wel het geval is bij Bitcoin⁴, Ethereum⁵ en Litecoin.⁶ De leden van OneLife hebben volgens de website van OneLife evenmin toegang tot de bronbestanden van de achterliggende blockchain.⁷

Vraag 4

Is OneCoin een cryptocurrency? Welke regels gelden voor artificiële valuta? Is er sprake van een piramidespel?

Antwoord 4

Op basis van de beschikbare informatie over OneCoin, valt niet vast te stellen of er sprake is van een virtuele valuta. Virtuele valuta vallen niet onder de reikwijdte van de financiële toezichtwetgeving.⁸ De aankoop van virtuele valuta is wel een investering waar risico's aan kleven. Ik wijs graag op de algemene waarschuwingen die de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) hebben gegeven over de risico's van het investeren in virtuele valuta.^{9 10}

In de toekomst worden platforms voor het omwisselen van virtuele valuta en zogenaamde «custodian wallet providers» mogelijk binnen de reikwijdte van de vierde anti-witwasrichtlijn¹¹ gebracht. De Europese Commissie heeft in juli 2016 een richtlijnvoorstel gepresenteerd dat strekt tot wijziging van de vierde anti-witwasrichtlijn en waarvan dit voorstel onderdeel uitmaakt.¹² Dit zou ertoe leiden dat genoemde partijen verplicht zullen zijn onderzoek te verrichten naar hun cliënten en ze ongebruikelijke transacties zouden moeten melden bij de Financiële inlichtingen eenheid (FIU). De onderhandelingen over dit richtlijnvoorstel zijn nog gaande.

De beoordeling van de handelwijze en het verdienmodel van OneLife en OneCoin is aan de betrokken toezichthouders, de Nederlandse Kansspelautoriteit en de Autoriteit Consument en Markt (ACM), en aan het Openbaar Ministerie en uiteindelijk aan de rechter. Het is aan hen om te bepalen of er aanleiding is om nader onderzoek te doen naar de vraag of er sprake is van een piramidespel zoals bedoeld in de Wet op de Kansspelen, of andere feiten die niet in overeenstemming zijn met Nederlandse wet- en regelgeving.

Vraag 5

Hoeveel deelnemers kent OneLife in Nederland? Hoeveel gebruikers van OneCoin zijn er in Nederland?

Antwoord 5

Ik beschik niet over deze informatie.

Vraag 6

Bent u bekend met de vele strafrechtelijke onderzoeken tegen OneCoin, onder andere in Duitsland, Italië en India? Wordt er ook in Nederland onderzoek gedaan naar OneCoin?

³ www.xcoinx.com

⁴ <https://bitcoin.org/nl/>

⁵ <https://www.ethereum.org/>

⁶ <https://litecoin.org/nl/>

⁷ <https://www.onelife.eu/en/faq/cryptocurrency-mining-coins-tokens>

⁸ Zie ook de beantwoording van de Kamervragen van het lid Nijboer over het gebruik van en toezicht op nieuwe digitale betaalmiddelen, Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 830

⁹ <https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/nieuws/2017/juni/virtuele-valuta>

¹⁰ <https://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archieef/nieuws-2013/dnb300672.jsp>

¹¹ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU 2015, L 141)

¹² http://ec.europa.eu/justice/criminal/document/files/aml-directive_en.pdf

Antwoord 6

Ik heb kennis genomen van de waarschuwingen van de Britse en de Belgische toezichhouders die de AFM op haar eigen website heeft gepubliceerd.¹³ Over eventuele lopende onderzoeken in Nederland worden geen mededelingen gedaan.

Vraag 7

Wat doet u om piramidespelen in Nederland te voorkomen? Hoe wordt voorkomen dat enkelen stinkend rijk worden over de rug van naïve slachtoffers?

Antwoord 7

Hoewel de Wet op de kansspelen onvoorwaardelijk verbiedt gelegenheid te geven tot deelname aan piramidespelen, kan niet helemaal voorkomen worden dat piramidespelen worden aangeboden. Daarom is het belangrijk consumenten weerbaar te maken tegen piramidespelen en andere misleidende handelspraktijken. Daarbij zijn voorlichting en kennis belangrijke instrumenten. De ACM informeert consumenten via het informatieloket ConsuWijzer over hun rechten en plichten. Ook is het belangrijk dat piramidespelen en vergelijkbare misleidende handelspraktijken worden aangepakt. Mogelijkheden daarvoor zijn opgenomen in respectievelijk Artikel 1a van de Wet op de kansspelen en afdeling 3a van titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (betreffende oneerlijke handelspraktijken).

¹³ <https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/controleer-je-aanbieder/o/onecoin>